

## **11. Методи навчання**

За джерелами знань: словесні (пояснення, лекція, бесіда, навчальна дискусія, розповідь); наочні (ілюстрація, демонстрація); практичні (практична робота, опанування практичними навичками), робота з книгою.

За логікою викладу навчального матеріалу: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний і традиційний методи.

За рівнем пізнавальної активності: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький, метод проблемного викладу.

Інтерактивні: рольова гра, робота у малих групах (команді), кейс-метод, творчі завдання, використання навчальних інтерактивних відеокурсів, відвідування лікарських конференцій, консиліумів, «мозковий штурм», «дискусія».

Дистанційні методи навчання з використанням сучасних освітніх платформ та освітніх ресурсів (LIKAR.nmu, Zoom, Skype, Classroom тощо).

## **12. Методи та форми контролю, розподіл балів, які отримують студенти, оцінювання**

Методи контролю: усний, письмовий, тестовий, практичний.

Регламент оцінювання поточного і кінцевого контролю з дисципліни (розроблений згідно Положення «Про порядок оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни в НМУ імені О.О. Богомольця» від 05.09.2019 р.)

При організації навчання за кредитно-трансферною системою навчання використовується сесійно-модульний контроль, який передбачає наступні види контролю:

Система оцінювання знань студентів включає поточний та підсумковий контроль знань.

*Вихідний контроль знань* передбачає визначення початкового рівня знань студентів з суміжних дисциплін, який необхідний для опанування дисципліни, яку вивчає студент. Результати вихідного контролю знань не враховують у поточному навчанні студента, оскільки вони мають тільки ознайомчий характер для викладача.

*Поточний контроль* передбачає 100% опитування студентів групи на практичному занятті з обов'язковим оцінюванням всіх складових елементів заняття – тестового контролю, усного опитування, вирішення ситуаційних задач, опису препаратів, тощо. Кожна тема заняття передбачає також проведення контролю практичних навичок.

За кожний етап заняття і елемент поточного контролю студент отримує традиційну оцінку «5-4-3-2», із яких викладач формує середню арифметичну оцінку за заняття, яка конвертується у бали згідно шкали (розподілу), що передбачена робочою навчальною програмою, яка була складена і затверджена до початку вивчення дисципліни. У випадку, якщо студент отримує «2», то дана оцінка конвертується у 0 балів.

Студент має право покращити свої знання і навички з теми, за яку отримав загальну оцінку «2» і відповідно 0 балів, впродовж наступного навчального заняття, під час поточного контролю, за регламентом кафедри, без отримання балів.

Студенти мають право ознайомитися із перевіреною викладачем письмовою роботою і у разі незгоди апелювати до помічника завідуючого з навчальної роботи на кафедрі, або до завідуючого кафедрою.

Оцінюванню також підлягають:

Письмові навчальні роботи, написання яких передбачено навчальною програмою з дисципліни, та навчальні теми, які винесені як самостійна робота в позааудиторний час.

Кафедра нараховує також додаткові бали за участь та отримання призових місць у всеукраїнських та інших олімпіадах з навчальної дисципліни.

Після проведення заняття викладач оголошує студентам їхню середню оцінку.

Сума балів, яку накопичив студент в результаті поточного навчання, є складовою загальної оцінки з дисципліни відповідно до видів кінцевого контролю знань.

Максимальна кількість балів за поточне навчання складає 80 балів (для перевідного заліку – 200 балів).

Поточний контроль складають усі бали, які студент накопичив під час усіх аудиторних занять. Пропущений матеріал з практичних занять студент опрацьовує самостійно без нарахування балів відповідно до Положення «Про порядок оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни в НМУ імені О.О.Богомольця». Відповідно за поточний контроль не встановлюється мінімальний бал допуску до кінцевого контролю з дисципліни. На індивідуальну роботу відводяться бали з поточного контролю за рішенням кафедри.

#### Порядок розрахунку балів з дисципліни

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за багатобальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі. Кількість балів, що відповідає оцінці «5» вираховується шляхом ділення максимальної кількості балів за поточну навчальну діяльність, а саме 80 на кількість практичних занять. Для розрахунку

оцінки «3» вираховується кількість балів, що становить 60% від максимальної кількості балів за поточну навчальну діяльність, тобто 48-50 балів, що ділиться на кількість практичних занять.

Вага кожної теми у межах одного модуля в балах має бути однаковою.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий бал за поточну діяльність визначається як арифметична сума балів за кожне заняття.

Лекційний матеріал перевіряється під час кінцевого контролю (за регламентом кафедри можуть бути додаткові бали за відвідування лекцій).

Завідувач кафедрою постійно проводить моніторинг поточного навчання студентів з дисципліни, особливо звертаючи увагу на студентів групи ризику (значна кількість «нб», незадовільних оцінок). На методичних нарадах кафедри обговорюють результати поточного навчання студентів. Для студентів групи ризику за бажанням пропонується вчасно, заздалегідь, до кінцевого контролю або після останнього, можливість надання поглибленого вивчення, відповідно до порядку надання освітніх послуг в Університеті.

#### Кінцевий контроль

Кінцевий контроль передбачає визначення рівня сформованих знань і навичок. Його проводять по завершенню вивчення дисципліни. Він включає контроль теоретичної та практичної підготовки. Кінцевий контроль проводиться у формі підсумкового контролю.

До кінцевого контролю з дисципліни допускаються студенти при умові відвідування не менше 75% навчальних аудиторних занять (лекції, практичні заняття) із всією накопиченою сумою балів впродовж вивчення дисципліни.

У випадку, якщо студент відвідав менше, ніж 75% (пропустив більше 25% занять) навчальних аудиторних занять, то він вважається таким, який не виконав

навчальну програму і навчальний план з дисципліни, а отже має повторно вивчити дисципліну.

Навчальні заняття, які були пропущені студентом з будь-якої причини, в тому числі і з приводу хвороби, опановуються ним самостійно в позааудиторний час за регламентом кафедри (шляхом написання конспекту навчальної теми, історії хвороби, дистанційної форми навчання, консультації, демонстрація практичних навичок, тощо). Конспект пропущеної теми студент демонструє викладачу групи під час наступного навчального заняття або після початку відвідувань навчальних занять, і викладач групи за фактом наявності конспекту робить позначку у вигляді літери «К» в журналі відвідування та успішності студентів в графі пропущеної теми, без виставлення оцінки. Наявність конспекту пропущеного заняття є підтвердженням виконання студентом навчальної програми.

Конспект пропущеного навчального заняття викладач повертає студенту. Викладач кафедри веде Реєстр зарахованих конспектів за пропущені заняття за формою, який є додатком до академічного журналу та показує динаміку опанування студентами пропущених навчальних тем. Такий Реєстр підлягає щотижневому контролю завідувачем кафедри.

Кафедра не встановлює окремого графіка із зазначенням год для приймання конспектів пропущених навчальних занять. Пропущені лекції студенти не відпрацьовують, водночас, пропущені лекції зараховуються до загальної кількості пропущених навчальних аудиторних занять з навчальної дисципліни.

#### Оцінювання дисципліни

Кінцевий контроль проводять у формі підсумкового контролю (модуль 1, 2 – 7-10 семестри; модулі 4 і 5 – 11-12 семестри; комбінована форма проведення). Обсяг навчальних питань, які винесені до кінцевого контролю, має містити найбільш важливі питання з дисципліни, та не має становити всього

навчального матеріалу, вивчення якого передбачено навчальною програмою із дисципліни.

Оцінка результатів складання, перевідного заліку, підсумкового контролю здійснюється за 200-бальною системою контролю знань, прийнятою в університеті та національною шкалою і відображається у відповідних відомостях.

**Перевідний залік** – це форма кінцевого контролю, що передбачає оцінювання засвоєння навчального матеріалу на підставі поточного контролю без виставлення оцінки. Оцінка результатів складання заліку здійснюється за 200-бальною системою контролю знань, прийнятою в університеті та відображається у відповідних відомостях. Перевідний залік вважають складеним, якщо студент під час поточного навчання не отримував «2» і відвідав 75% навчальних аудиторних занять.

При виставленні перевідного заліку з дисципліни студенту надається право перескладання незадовільних оцінок в термін не пізніше, ніж за три дні (циклова система – за день) до проведення кінцевого контролю з метою накопичення кількості балів для зарахування дисципліни.

Регламент проведення кінцевого контролю з переліком питань обговорюється та затверджується на методичній нараді кафедри, ЦМК з терапевтичних дисциплін, затверджується проректором з науково-педагогічної та навчальної роботи та оприлюднюється до початку навчання (сайт, стенд, ознайомлення на першій лекції або практичному занятті).

**Підсумковий контроль (ПК)** - це форма підсумкового контролю виявлення сформованих у студента навичок і знань з окремої навчальної дисципліни за весь період вивчення дисципліни, яку проводять по закінченню вивчення дисципліни на останньому занятті. При виставленні оцінки з дисципліни враховують накопичену студентом кількість балів за поточне навчання (максимальна кількість балів 80) та результат складання ПК у балах

(максимальна кількість балів 120). Студент складає ПК з тією кількістю балів, яку він накопичив впродовж поточного навчання. Форма проведення ПК та вид завдань визначаються навчальною (робочою) програмою з дисципліни та регламентом кафедри. Зарахування кредиту за вивчену дисципліну здійснюється при умові накопичення загальної кількості отриманих студентом балів, що має бути не меншою за мінімальну, яка визначена робочою навчальною програмою з дисципліни і відповідає мініимальному значенню оцінки E, а отже, складає 111 балів.

- Допуском до складання ПК за умови 75% відвідування навчальних аудиторних занять, в тому числі і лекцій. Допуск у бальному вираженні не встановлюється.

- На можливість складання студентом ПК з дисципліни не впливають результати складання інших дисциплін.

Оцінка з дисципліни визначається як середнє арифметичне кількості балів, отриманих за 1 модуль (4 курс), 2 модуль (5 курс) і 3 модуль (6 курс).

**Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу:**

| Оцінка за національною шкалою | Оцінка в балах | Оцінка за шкалою ECTS | Пояснення                                                                |
|-------------------------------|----------------|-----------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| відмінно                      | 170-200        | A                     | Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)         |
| добре                         | 155-169        | B                     | Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)                  |
|                               | 140-154        | C                     | Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок) |

|              |         |    |                                                                 |
|--------------|---------|----|-----------------------------------------------------------------|
| задовільно   | 125-139 | D  | Задовільно<br>(непогано, але зі значною кількістю недоліків)    |
|              | 111-124 | E  | Достатньо<br>(виконання задовольняє мінімальним критеріям)      |
| незадовільно | 60-120  | FX | Незадовільно<br>(з можливістю повторного складання)             |
|              | 0-59    | F  | Незадовільно<br>(з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) |

### **Порядок ліквідації академічної заборгованості**

При отриманні незадовільної оцінки із дисципліни в межах 60-110 балів (FX) студент має право повторно її скласти 2 рази: один - кафедральній комісії за участю зав. кафедри, а останній раз - комісії за участю завідуючого кафедри та декана.

Повторне складання дисциплін із отриманими незадовільними оцінками проводять за графіком, який складає кафедра, узгоджує з деканом (інтервал між спробами або дисциплінами не менше 3 днів). Дисципліни, які вивчають на відповідному курсі мають бути складені до початку нового навчального року. Наявність академічної заборгованості до початку нового навчального року є підставою для відрахування студента із університету за невиконання вимог навчального плану (або оформлення академічної відпустки та повторного курсу навчання за станом здоров'я).

При отриманні незадовільної оцінки із дисципліни в межах 1-59 балів (F) студент зобов'язаний повторно її вивчити у позааудиторний час на платній основі. Повторне отримання студентом незадовільної оцінки за результатом повторного її вивчення з урахуванням двох перескладань дисципліни або незадовільних оцінок із 3-х дисциплін, а також наявності пропущених аудиторних навчальних

занять без поважних причин, сума пропусків яких складає 120 год і більше, обумовлює його відрахування із університету за невиконання навчального плану.

На можливість складання студентом кінцевого контролю (ПК) з дисципліни не впливають результати складання інших дисциплін.